

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 13CoCsp/38/2023  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8820200077  
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 11. 2023  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8820200077.1

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Kataríny Krochtovej, v spore žalobcu: EOS KSI Česká republika, s.r.o., so sídlom Novodvorská 994/138, Braník, 142 00 Praha 4, IČO: 251 17 483, zast. Remedium Legal, s.r.o. so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava - mestská časť Petržalka, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. - D., XXX XX C. – D., o zaplatenie 46.295,90 Kč s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou, č. k. 5Csp/4/2020-269 zo dňa 20.04.2023, takto jednomyselne

### rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výroku o zamietnutí časti žaloby okrem časti týkajúcej sa úroku z omeškania a v tejto časti mení rozsudok tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania 9,75 % ročne zo sumy 68.590,44 Kč od 29.11.2018 do 22.10.2020 a úrok z omeškania 0,25 % ročne zo sumy 68.590,44 Kč od 23.10.2020 do zaplatenia, to všetko v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobcovi priznáva voči žalovanému nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 19,00 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Vranov nad Topľou (ďalej aj „súd prvej inštancie“ a „súd“) napadnutým rozsudkom v prvom výroku uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 68.590,44 Kč spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,50% ročne zo sumy 68.590,44 Kč od 23.10.2020 do zaplatenia, v druhom výroku v prevyšujúcej časti žalobu zamietol a v treťom výroku žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 19,00 %.

2. Rozhodnutie právne zdôvodnil čl. 4 a čl. 18 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 z 12.12.2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach, čl. 1 ods. 1 a čl. 6 bod 2, kapitoly II. nariadenia Európskeho parlamentu a rady (ESS) č. 593/2008 zo 17.06.2008 (ďalej len „Rím I“), § 419, § 420 ods. 1 a 2, § 513, § 547, § 580, § 588, § 1806, § 1813, § 1879, § 1968, § 1970, § § 2396, § 2396, § 2398 ods. 1, § 2399 ods. 1 a 2 zákona č. 89/2012 Sb. Občiansky zákonník v znení účinnom ku dňu uzavretia úverovej zmluvy (ďalej len „český OZ“), § 2 ods. 1, § 86 ods. 1 a 2, § 87 ods. 1 a 2, § 104, § 106 ods. 1, § 122 ods. 1 zákona č. 257/2016 Sb. o spotrebiteľskom úvere účinného v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „český zákon o spotrebiteľskom úvere“), § 2 nařízení vlády České republiky č. 351/2013 Sb. (ďalej len „české nariadenie“).

3. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobcovi svedčí aktívna vecná legitimácia v tomto spore, a to na základe nadobudnutia pohľadávky voči žalovanému, k čomu došlo zmluvou o postúpení pohľadávok zo dňa 30.05.2019. V tomto prípade ide o spotrebiteľskú zmluvu, pretože ju uzatváral právny predchodca žalobcu ako dodávateľ a žalovaný ako spotrebiteľ, pričom obsah

zmluvy, ako aj obsah všeobecných obchodných podmienok bol daný predchodcom žalobcu bez možnosti žalovaného prívodiť akúkoľvek zmenu, preto je potrebné predmetný právny vzťah posúdiť podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. V danom prípade bolo preukázané, že právny predchodca žalobcu E. F., G. uzatvoril so žalovaným dňa 19.06.2017 „Smlouvu o úvěru“, na základe ktorej poskytol žalovanému bezúčelový úver v celkovej výške 105.140,00 Kč, s dohodnutou úrokovou sadzbou 17,90 % ročne a s RPSN 20,25 %. Podľa bodu 3.1 zmluvy žalovaný sa zaviazal poskytnutý úver splatiť 68 mesačnými splátkami po 2.500,00 Kč, splatnými vždy k 15. dňu kalendárneho mesiaca, pričom splatnosť prvej splátky bola dohodnutá na deň 17.07.2017 a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá najneskôr na deň 15.02.2023. Súd ďalej konštatoval, že úprava obsiahnutá v Rímskom dohovore v danom prípade nevylučuje aplikáciu ust. § 9 ods. 3 zákona č. 97/1963 Z.z. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom, ktorého cieľom je zabezpečiť ochranu spotrebiteľa tým, že bude vždy aplikovaný právny poriadok, ktorý je pre spotrebiteľa výhodnejší a poskytuje mu väčšiu ochranu. Právna úprava spotrebiteľských zmlúv stanovená v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka poskytuje spotrebiteľovi väčšiu ochranu jeho práv ako právo Českej republiky, keď je zrejmé, že všetky dispozitívne normy slovenského právneho poriadku upravujúce problematiku spotrebiteľských vzťahov sú jednostranne kogentné v prospech osoby spotrebiteľa a jednoznačne nepripúšťajú takú dohodu, ktorá by bola v jeho neprospech a ktorá by sa odklňala od dispozitívnej normy v Občianskom zákonníku. Súd teda primárne aplikoval na daný právny vzťah právo Českej republiky, avšak v prípadoch, kedy sa javí, že slovenská právna úprava je výhodnejšia pre spotrebiteľa, súd aplikoval aj normy slovenského právneho poriadku, vrátane ich výkladu a judikatúry. Súd v danom prípade posúdil neprimeranosť dojednanej ročnej úrokovej sadzby 17,90 % ročne. Vychádzal z priemerných úrokových mier z úverov poskytnutých v eurách rezidentom eurozóny a zistil, že pri spotrebiteľskom úvere so splatnosťou nad 5 rokov (68 splátok) v júni 2017 činil úrok 8,76 % p.a. (nové obchody). Tiež priemerný úrok pre tieto úvery za celý rok 2017 bol 8,76 %. Z toho je zrejmé, že ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi v danom prípade viac ako dvojnásobne prevyšuje mieru úrokov poskytovaných v tomto období bankami. Súd vychádzal zo slovenskej právnej úpravy, pretože to bolo pre spotrebiteľa výhodnejšie. V danom prípade ročná sadzba úroku dohodnutého medzi účastníkmi predstavuje 204,34 % z ročnej miery úrokov poskytovaných v tomto období bankami, čo znamená, že ju prevyšuje o 104,34 %. Vzhľadom na uvedené súd považoval dohodu o výške úrokov za absolútne neplatnú. Predmetné ustanovenia zmluvy tak zakladajú v rozpore s požiadavkou primeranosti významnú nerovnováhu práv a povinností strán v neprospech spotrebiteľa (§ 1813 OZ). Súd zamietol nárok žalobcu na úroky z úveru uplatnené žalobou. Súd prvej inštancie súčasne uviedol, že bolo na žalobcovi, aby preukázal, že bonitu žalovaného náležite skúmal. Z vykonaného dokazovania súdu je zrejmé, že pri overovaní bonity žalovaného právny predchodca žalobcu mal nejaké údaje o výške príjmu žalovaného, avšak nebolo preukázané, či s odbornou starostlivosťou pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere posúdil schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Žalobca súdu predložil ako jediné dokumenty „Posouzení úvěruschopnosti klienta“ a výpis z jeho bežného účtu, žiadnym spôsobom neskúmal skutočné príjmy a výdavky žalovaného. Podľa listiny „Posouzení úvěruschopnosti klienta“ mal v čase poskytnutia úveru (19.06.2017) žalovaný ďalšie dva úvery so splátkami 833,00 Kč a 250,00 Kč, pričom druhý úver bol skonsolidovaný v rámci poskytnutia úveru posudzovaného v prejednávanej veci. Skutočnosti ohľadne žalovaným tvrdených pomerov, skutočných nákladov, pôvodný veriteľ nijakým spôsobom nepreveroval, respektíve uvedené v konaní nepreukázal. Pre účely skúmania bonity spotrebiteľa s odbornou starostlivosťou nepostačuje, ak dodávateľ vychádza iba z tvrdení spotrebiteľa bez toho, aby žiadal aj preukázanie tvrdených skutočností príslušnými listinami. Navyiac z predloženého výpisu z bežného účtu žalovaného je zrejmé, že v období od januára do júna 2017 bol konečný zostatok na účte žalovaného pravidelne záporný a napriek skutočnosti, že mu prichádzala na účet mzda, všetky peňažné prostriedky žalovaný v priebehu každého mesiaca vybral v hotovosti a dokonca v júni 2017 predstavoval jeho konečný zostatok na účte kvôli čerpaniu kontokorentného úveru dňa 12.06.2017 (teda ešte pred poskytnutím úveru pôvodným veriteľom) sumu - 10.186,00 Kč. Nie je zrejmé, aké iné verejne dostupné informácie pôvodný veriteľ získal, mimo tých, ktorými disponoval v rámci vlastnej činnosti a tých, ktoré mu sám žalovaný poskytol. Podľa súdu nebolo zrejmé ani to, ako pôvodný veriteľ získané informácie (keďže nimi zrejme nedisponoval) porovnával so známymi alebo od spotrebiteľa zistenými (nie iba tvrdenými, ale aj preukázanými) informáciami o jeho príjmoch a výdavkoch. Porovnanie údajov z insolvenčného registra (čo žalobca deklaruje) s tým, čo uviedol spotrebiteľ pri uzatváraní zmluvy, samo o sebe v zmysle vyššie citovanej judikatúry nezodpovedá posúdeniu bonity s odbornou starostlivosťou. Pri súčasnom poskytnutí úveru s úrokom odporujúcim dobrým mravom a za situácie, keď bol poskytnutý spotrebiteľovi úver bez náležitého posúdenia jeho bonity, nemožno žalobcovi priznať okrem istiny iný nárok z predmetnej spotrebiteľskej zmluvy. Nedôsledné skúmanie bonity spotrebiteľa súd vyhodnotil ako neplatnosť zmluvy podľa § 87

českého zákona o spotrebiteľských úveroch. Súd priznal žalobcovi nárok na vrátenie ním poskytnutej istiny žalovanému v sume 105.140,00 Kč, po odrátaní úhrad žalovaného v sume 36.549,56 Kč. Žalobcovi priznal nárok na dlžnú istinu v sume 68.590,44 Kč. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu zamietol. V súvislosti s priznaním úrokov z omeškania súd prvej inštancie uviedol, že konečnú splatnosť úveru žalobca síce vyhlásil ku dňu 28.11.2018, avšak ako sám preukázal predložením poštového podacieho hárku, uvedenú listinu zo dňa 28.11.2018 podal na poštovú prepravu až dňa 03.12.2018. Preto nemôže požadovať úrok z omeškania už od 29.11.2018. Naviac predloženie poštového podacieho hárku nepreukazuje doručenie predmetnej listiny do dispozičnej sféry žalovaného (doručenkou alebo kópiou vrátenej neprevzatej listovej zásielky). Vzhľadom na skutočnosť, že zmluvu o spotrebiteľskom úvere je potrebné považovať za neplatnú s poukazom na ust. § 87 ods. 1 zákona č. 257/2016 Sb. a žalovaný je povinný vrátiť žalobcovi iba istinu úveru v dobe primeranej jeho možnostiam, súd vychádzal z tej skutočnosti, že žalovaný sa mohol do omeškania dostať najskôr doručením žaloby s jej prílohami. K uvedenému došlo najskôr uplynutím 15 dní od zverejnenia žaloby na úradnej tabuli súdu, teda dňa 22.10.2020 v zmysle zákonnej fikcie s poukazom na § 106 ods. 1 CSP, § 116 ods. 1 a ods. 2 CSP. Skutočný pobyt žalovaného sa totiž súdu zistiť nepodarilo. Žalovaný sa tak do omeškania dostal najskôr dňa 23.10.2020. Súd tak priznal žalobcovi úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení žaloby, t. j. od 23.10.2020 do zaplatenia vo výške neprevyšujúcej výšku stanovenú § 1970 OZ v spojení s § 2 nařízení vlády ČR č.351/13 Sb., t.j. vo výške 9,50 % ročne do zaplatenia. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

4. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s § 262 ods. 1 CSP a v prevažnej miere úspešnému žalobcovi priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 19,00 %.

5. Proti druhému a tretiemu výroku rozsudku súdu prvej inštancie (t. j. voči výroku v zamietajúcej časti a súvisiacemu výroku o trovách konania) podal odvolanie žalobca z dôvodov, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a tiež z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Odvolanie podal z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) CSP. Žalobca nesúhlasil s posúdením neplatnosti dojednania úrokovej sadzby v rozpore s dobrými mravmi. V tejto súvislosti uviedol, že súd odkázal na sadzby uverejnené na slovenskej stránke NBS bez toho, aby reálne skúmal, za aké sadzby sa obdobný produkt zo Zmluvy poskytuje v podmienkach Českej republiky s ohľadom na ekonomické, sociálne a iné zázemie v porovnaní so Slovenskou republikou. Súd prvej inštancie považoval Zmluvu za neplatnú podľa práva Českej republiky a bezúročnú a bez poplatkovú podľa práva Slovenskej republiky a uzavrel, že žalobca má nárok len na vrátenie istiny (s čím sa žalobca taktiež nestotožňuje). Právny predchodca žalobcu poskytol žalovanému úver pri úrokovej sadzbe 17,90 %, s čím žalovaný súhlasil. Zmluva bola uzatvorená dňa 19.06.2017, pričom podľa dát z ČNB bola priemerná úroková sadzba pri obdobnom produkte zo Zmluvy s dobou splatnosti nad 5 rokov vo výške 9,47 % ročne. Dohodnutá úroková sadzba vo výške 17,90 % tak neprevyšuje 2-násobok priemernej úrokovej sadzby dohodnutej zmluvnými stranami ( $2 \times 9,47 \% = 19,00 \% > 17,90 \%$ ) a táto podľa názoru žalobcu nemôže byť hodnotená ako v rozpore s dobrými mravmi podľa práva Slovenskej republiky. Súd však vôbec nevzal do úvahy, že úrokové sadzby sú v každej krajine Európskej únie rôzne - priamo ovplyvnené direktívnou menovou politikou Európskej centrálnej banky - a v neposlednom rade rôznymi ekonomickým a inými zázemiami každej z jej krajín. Česká republika má oproti Slovenskej republike lepšie ekonomické ukazovatele, napr. výšku HDP na jedného obyvateľa, výšku priemernej mesačnej mzdy a iných dôchodkov, a teda logicky od toho sa odvíjajú aj vyššie úrokové sadzby z úverov, ktoré si o. i. aj spotrebiteľia môžu dovoliť. Vzhľadom na uvedené tak podľa názoru žalobcu nemožno považovať dohodu zmluvných strán o úrokovej sadzbe (17,90 % ročne) za absolútne neplatnú. Okrem toho žalobca označil napadnutý rozsudok ako prekvapivý, keďže ani na poslednom pojednávaní dňa 20.04.2023 sa súd k úrokovej sadzbe vôbec nevyjadroval, nevykonával vo vzťahu k nej žiadnej dokazovanie a zástupca žalobcu sa teda k nej nemohol ani vyjadriť, pričom otázka úrokovej sadzby bola počas celého konania nesporná. Tiež uviedol, že úroková miera v bankách pri podobných úveroch bola v 06/2017 podľa štatistík ČNB vo výške 9,50 % p. a. Dojednanie o úrokovej sadzbe za poskytnutie úveru nemožno preto považovať za neplatné a v rozpore s dobrými mravmi. Žalobca súčasne namietal nesprávne právne posúdenie veci v otázke skúmania bonity. Žalobca v konaní tvrdil a preukázal, že odborná starostlivosť postupcu - posudzovanie bonity dlžníka - žalovaného bola pred poskytnutím úveru zachovaná a nedošlo k porušeniu povinnosti v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona

č. 129/2010 Z. z., ani ust. § 86 ods. 1 českého zákona o spotrebiteľskom úvere. Postupca disponoval informáciou o výške príjmu žalovaného z interných zdrojov (príjem poukazovaný na účet u postupcu) v priemernej výške 15.021,00 Kč. Žalovaný uviedol v žiadosti o úver svoje mesačné výdavky vo výške 1.000,00 Kč. Zároveň postupca stanovil celkovú výšku životných nákladov žalovaného na sumu 6.091,00 Kč (na základe údajov od klienta a zároveň na základe vlastného interného ekonomického modelu - viď Argumentace užití ekonomického modelu pro potreby dokladování úvěruschopnosti). Postupca ďalej overil záväzky žalovaného dopytom do úverového registra, v tom čase nemal žalovaný v úverovom registri evidované žiadne záväzky, avšak postupca bral do úvahy jeden nesplátkový úver poskytnutý E. F., a. s., ktorý vzhľadom na dátum poskytnutia, nebol v registri viditeľný, a to kontokorentný úver s úverovým rámcom vo výške 10.000,00 Kč poskytnutý dňa 12.06.2017 s mesačnou splátkou vo výške 833,00 Kč. Platobnú kapacitu žalovaného postupca overil nasledovne: 15.021,00 Kč (príjem) – 6.091,00 Kč (životné náklady) – 3.333,00 Kč (existujúce splátky + splátka novoposkytnutého úveru) = 7.847,00 Kč. Žalobca tiež namietal, že súd vystupoval v pozícii pomyselného advokáta spotrebiteľa a aktívne rozporoval jeho skutkové tvrdenia, a to aj napriek tomu, že žalovaný ich nepoprel. Okrem toho súd prvej inštancie ukladal postupcovi povinnosti, ktoré zákon o spotrebiteľských úveroch ani na Slovensku, ani v Českej republike neukladá, resp. vôbec neupravuje, a to konkrétne v bode č. 89. napadnutého rozhodnutia: „aby žalobca mal k dispozícii doklady o príjme žalovaného (potvrdenie zamestnávateľa, mal k dispozícii iba výpis z bežného účtu), doklady o výdavkoch žalovaného, najmä nákladoch na bývanie, doklady SIPO pri uzatváraní zmluvy.“ Ide o otázku odbornú, ktorú podľa názoru žalobcu nie je súd oprávnený riešiť tak hlbkovo a navyše tieto skutkové tvrdenia boli rozporované výlučne súdom prvej inštancie. Výklad ustanovenia § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., resp. ust. § 86 ods. 1 a ods. 2 českého zákona o spotrebiteľskom úvere poňal súd extenzívne, keďže od dodávateľa žiadal splnenie povinností, ktoré mu zákonodarca neuložil. To malo za následok vyvodenie nesprávneho právneho záveru súdu. Žalobca považuje za preukázané, že neboli splnené podmienky porušenia povinnosti v zmysle ust. § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z., resp. ust. § 86 ods. 1 a ods. 2 českého zákona o spotrebiteľskom úvere, nakoľko právny predchodca žalobcu preukázateľne a nesporne svoju povinnosť preveriť dlžníka - žalovaného v registroch a i. splnil. Žalobca namietal aj to, že v konaní riadne preukázal doručenie výzvy zo dňa 28.11.2018 označenej ako „Rozhodnutí o okamžité splatnosti celkového dluhu“, a to predložením podacieho hárku, pričom súd prvej inštancie dospel k opačnému záveru. Preto žalobca navrhol rozsudok v napadnutej časti zmeniť tak, že odvolací súd žalobe v prevyšujúcej časti v plnom rozsahu vyhovie alebo rozsudok v napadnutej časti zrušíť a v rozsahu zrušenia vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalovaný sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

7. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (355 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z § 379 a násl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku bolo v súlade s § 219 ods. 3 v spojení s § 378 ods. 1 CSP zverejnené na úradnej tabuli a webovej stránke Krajského súdu v Prešove.

8. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

10. Súd prvej inštancie správne právne posúdil zmluvný vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným ako spotrebiteľský, keďže banka v rámci svojej podnikateľskej činnosti poskytla

žalovanému ako fyzickej osobe bankový produkt - úver. Súd správne identifikoval svoju právomoc v spotrebiteľskom spore v zmysle nariadenia európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1215/2012 a správne, v súlade s nariadením Rím I, posúdil voľbu rozhodného práva, t. j. práva Českej republiky.

11. Žalobca namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil dojednanie o ročnej úrokovej sadzbe vo výške 17,90 % ako neprimeranú a rozpornú s dobrými mravmi. Žalobca vyjadril nesúhlas s tým, že súd prvej inštancie na daný prípad aplikoval priemerné úrokové miery platné v čase uzavretia zmluvy v Slovenskej republike, a nie v Českej republike. Tiež namietal, že súd prvej inštancie nevykonal v naznačenom smere dokazovanie. Vo vzťahu k uvedenému odvolací súd uvádza, že námietka žalobcu je dôvodná, pretože súd prvej inštancie nevykonal dokazovanie ohľadom oboznámenia priemerných úrokových mier z úverov za rozhodné obdobie (jún 2017). Na pojednávaní dňa 12.09.2022 síce súd prvej inštancie predbežne vyslovil právny názor, že je potrebné zaoberať sa výškou dojednanej ročnej úrokovej sadzby a jej prípadného rozporu s dobrými mravmi, avšak ďalej sa touto otázkou v rámci dokazovania nezaoberal. Údaje relevantné pre podmienky slovenskej menovej politiky, z ktorých súd vychádzal, uviedol až v dôvodoch svojho rozhodnutia. Týmto postupom súd prvej inštancie zasiahol do práva žalobcu na spravodlivý proces, čo však nemení nič na tom, že rozhodnutie je potrebné potvrdiť ako vecne správne z iných dôvodov.

12. Žalobca súčasne namietal nesprávne právne posúdenie súdom prvej inštancie ohľadom skúmania bonity žalovaného. V tejto súvislosti žalobca prejavil nesúhlas aj s postupom súdu prvej inštancie, ktorý podľa neho z vlastnej iniciatívy poprel skutkové zistenia, ktoré boli medzi stranami nesporné, čím zaujal pozíciu advokáta spotrebiteľa.

13. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010).

14. Podľa § 86 ods. 1 českého zákona o spotrebiteľských úveroch, poskytovateľ pred uzavretím smlouvy o spotrebiteľskom úvere alebo zmenou záväzku z takej smlouvy spočívajúcej vo významnom navýšení celkovej výše spotrebiteľského úveru posoudí úveruschopnosť spotrebiteľa na základe nezbytných, spoľahlivých, dostatočných a primeraných informácií získaných od spotrebiteľa, a pokiaľ je to nezbytné, z databázy umožňujúcej posúdenie úveruschopnosti spotrebiteľa alebo i z iných zdrojov. Poskytovateľ poskytne spotrebiteľský úver len tehdy, pokiaľ z výsledku posúdenia úveruschopnosti spotrebiteľa vyplýva, že nejsou dôvodné pochybnosti o schopnosti spotrebiteľa spotrebiteľský úver splácať.

15. Podľa § 86 ods. 2 českého zákona o spotrebiteľskom úvere, Poskytovateľ pri posúdení úveruschopnosti spotrebiteľa posudzuje zejména schopnosť spotrebiteľa splácať sjednané pravidelné splátky spotrebiteľského úveru, a to na základe porovnania príjmov a výdajů spotrebiteľa a spôsobu plnenia dosavadních dluhů. Hodnotu majetku přitom zohledňuje tehdy, jestliže ze smlouvy o spotřebitelském úveru vyplývá, že spotřebitelský úver má být částečně nebo úplně splacen výnosem z prodeje majetku spotřebiteľa, nikoli pravidelnými splátkami, nebo jestliže z finanční situace spotřebiteľa vyplývá, že bude schopen splácať spotřebitelský úver bez ohledu na své příjmy.

16. Podľa § 87 ods. 1 českého zákona o spotrebiteľskom úvere v aktuálnom znení, Poskytne-li poskytovateľ spotřebiteli spotřebitelský úver v rozporu s § 86 odst. 1 větou druhou, je smlouva neplatná. Soud k neplatnosti přihlédne i bez návrhu. Spotřebitel je povinen vrátit poskytnutou jistinu spotřebitelského úveru v době přiměřené jeho možnostem.

17. K potrebe skúmania splnenia povinnosti dodávateľa pri overovaní bonity spotrebiteľa ex offa, poukazuje odvolací súd na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ zn. C - 679/18, podľa ktorého článku 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offa existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodíť

dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie splňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.

18. Vychádzajúc z uvedeného súd prvej inštancie bol v spotrebiteľskom spore s ochranou slabšej strany v zmysle označeného rozhodnutia Súdneho dvora EÚ povinný skúmať ex offio splnenie povinnosti veriteľa spočívajúcu v preverení bonity spotrebiteľa pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere. V naznačenom smere potom aj námietka žalobcu o tom, že súd prvej inštancie rozporoval tvrdenia o skúmaní bonity žalovaného, ktoré neboli sporné, je irelevantná.

19. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie vec správne právne posúdil, ak aplikoval § 86 ods. 1 a 2 českého zákona o spotrebiteľskom úvere v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy. Súd sa správne zaoberal otázkou, či pred uzavretím zmluvy o úvere pôvodný veriteľ skúmal „úvêruschopnosť“ spotrebiteľa. Správne sa zaoberal posúdením konania pôvodného veriteľa o tom, či po posúdení relevantných informácií boli dané dôvodné pochybnosti o schopnosti žalovaného splácať spotrebiteľský úver. Súd prvej inštancie vyhodnotil, že banka dôsledne neskúmala bonitu žalovaného, čo malo za následok neplatnosť zmluvy a povinnosť žalovaného vrátiť istinu spotrebiteľského úveru v zmysle § 87 ods. 1 českého zákona o spotrebiteľskom úvere. Žalobca namietal, že súd vec právne posúdil aj podľa slovenského, aj podľa českého práva. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na záver Najvyššieho súdu SR obsiahnutý v uznesení sp. zn. 5Cdo/15/2021 zo dňa 27.10.2022, v ktorom vyslovil aj toto: „Je tak dôvodná aj námietka dovolateľky, ktorá považuje aplikáciu rôznych noriem hmotného práva (českých aj slovenských) v súdenom spore za nesprávnu“. Aj keď súd prvej inštancie komparoval právne následky absolútnej neplatnosti zmluvy podľa českého zákona o spotrebiteľskom úvere s právnymi následkami bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru podľa slovenského zákona o spotrebiteľských úveroch (§ 11 ods. 2), neznamená, že sa dopustil právneho pochybenia takej intenzity, ktorá by zakladala vecnú nesprávnosť rozsudku. Je nepochybné, že súd prvej inštancie aplikoval na daný prípad český právny poriadok, keď konštatoval absolútnu neplatnosť zmluvy pre nedôsledné skúmanie „úvêruschopnosti“ žalovaného. Na základe toho je žalovaný povinný vrátiť žalobcovi istinu úveru. Po odpočítaní toho, čo žalovaný splatil, súd uložil žalovanému doplatiť zvyšok do istiny poskytnutého úveru. Už len na doplnenie odvolací súd poznamenáva, že rovnaké právne následky spája aj slovenský zákon o spotrebiteľských úveroch s hrubým porušením povinnosti veriteľa skúmať schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s odbornou starostlivosťou.

20. V naznačených súvislostiach v spojení so skúmaním bonity žalovaného žalobca namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

21. Zistenie skutkového stavu, ktorý objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012).

22. Odvolací súd zastáva názor, že ani námietka žalobcu o nesprávne zistenom skutkovom stave neobstojí. Súd prvej inštancie totiž v dôvodoch svojho rozhodnutia zohľadnil všetky žalobcom predložené dôkazy o skúmaní „úvêruschopnosti“ žalovaného a dospel k záveru o tom, že banka si túto povinnosť nespĺnila. Na tomto mieste považuje odvolací súd za potrebné zdôrazniť, že banka síce mala k dispozícii prehľad o príjmoch žalovaného, a to z výpisov z jeho účtu, avšak nezohľadnila, na čo upozornil súd prvej inštancie, že za obdobie od januára do júna 2017 bol konečný stav na účte žalovaného pravidelne záporný. Súd prvej inštancie poukázal na to, že žalovanému na základe výpočtov pôvodného veriteľa ostala na pokrytie životných nákladov suma 11.688,00 Kč. Napriek pravidelnému zápornému mesačnému zostatku na bežnom účte pôvodný veriteľ neskúmal skutočné náklady žalovaného. Pritom v zmysle § 86 ods. 2 českého zákona o spotrebiteľskom úvere bola banka povinná porovnať príjmy a výdaje spotrebiteľa.

23. Účastník má jednak povinnosť tvrdenia, jednak dôkaznú povinnosť. Následky spojené s ich nespĺnením v podobe vecne nepriaznivého rozhodnutia nesie ten účastník konania, ktorý tieto povinnosti nespĺnil. Medzi povinnosťou tvrdenia a povinnosťou označiť dôkazy na preukázanie tvrdení je vzájomná väzba. Pokiaľ účastník konania nespĺní povinnosť tvrdenia, nemôže splniť ani povinnosť označiť na svoje tvrdenia dôkazy. Dôkazným bremenom sa rozumie procesná zodpovednosť účastníka konania za to, že

v konaní neboli preukázané jeho tvrdenia, a že z toho dôvodu muselo byť rozhodnuté o veci samej v jeho neprospech. Zmyslom dôkazného bremena je umožniť súdu rozhodnúť o veci samej aj v takých prípadoch, kedy neboli preukázané určité skutočnosti významné podľa hmotného práva pre rozhodnutie o veci (či už z dôvodu nečinnosti účastníka, ktorý nespĺnil povinnosť označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení alebo preto, že takáto skutočnosť nemohla byť preukázaná vôbec) [napr. rozhodnutie Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/58/2020 zo dňa 26.01.2021].

24. Ak teda súd prvej inštancie konštatoval nedôslednosť skúmania „úvêruschopnosti“ žalovaného splácať spotrebiteľský úver do takej miery, že to vyhodnotil ako postup v rozpore s druhou vetou § 86 ods. 1 českého zákona o spotrebiteľskom úvere, postupoval správne. Žalobca totiž nepreukázal, že neboli dané dôvodné pochybnosti o schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

25. Vychádzajúc z uvedeného, poukazujúc na závery a dôvody súdu prvej inštancie obsiahnuté v rozsudku a v kontexte podaného odvolania, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie neporušil svojim procesným postupom právo žalobcu na spravodlivý proces. Rovnako tak súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správnym skutkovým zisteniam a vec správne právne posúdil. Preto odvolací súd postupom podľa § 387 CSP potvrdil odvolaním napadnutý druhý výrok rozsudku, ktorým súd v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, s výnimkou tej časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá aj v časti úroku z omeškania.

26. Ako dôvodnú vyhodnotil odvolací súd námietku žalobcu o nesprávnosti skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie ohľadom priznania úrokov z omeškania.

27. Podľa § 1970 českého Občianskeho zákonníka, Po dlužníkovi, ktorý je v prodlení se splácním peněžitého dluhu, může věřitel, který řádně splnil své smluvní a zákonné povinnosti, požadovat zaplacení úroku z prodlení, ledaže dlužník není za prodlení odpovědný. Výši úroku z prodlení stanoví vláda nařízením; neujedná-li strany výši úroku z prodlení, považuje se za ujednanou výše takto stanovená.

28. Podľa § 2 českého nariadenia vlády, Výše úroku z prodlení odpovídá ročně výši repo sazby stanovené Českou národní bankou pro první den kalendářního pololetí, v němž došlo k prodlení, zvýšené o 8 procentních bodů. K 29.11.2018 repo sazba stanovená ČNB predstavovala 1,75 %, čo pri navýšení o 8 percentuálnych bodov predstavuje 9,75 %.

29. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/36/2020 konštatoval, že žalobca nepreukázal doručenie listiny o zosplatnení úveru žalovanému a že v tejto súvislosti nepostačuje predloženie podacieho hárku. Tu je potrebné poukázať na to, že predmetom dovolacej námietky v konaní 5Cdo/36/2020 okrem iného bolo posúdenie platnosti dojednania fikcie doručenia zásielky, ak je táto doručovaná na poslednú známu adresu dlžníka, a takto dojednanú fikciu doručenia následne aplikovať. V okolnostiach danej veci nebola predmetom dokazovania skutočnosť, na akú adresu právny predchodca žalobcu doručoval oznámenie o zosplatnení úveru. Podstatným bolo, že žalobca na preukázanie odoslania „Rozhodnutí o okamžité splatnosti celého dluhu“ zo dňa 28.11.2018 žalovanému predložil podací hárk, z ktorého vyplýva, že písomnosť bola zaslaná na poštovú prepravu dňa 03.12.2018. Písomnosť teda bola zaslaná do dispozičnej sféry žalovaného, ktorému bola vytvorená objektívna príležitosť oboznámiť sa s obsahom písomnosti. Okolnosť, či sa žalovaný aj skutočne s rozhodnutím o zosplatnení oboznámil, je irelevantná. Na základe toho odvolací súd postupom podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie v druhom výroku vo vzťahu k úroku z omeškania a žalobcovi priznal úrok z omeškania 9,75 % ročne zo sumy 68.590,44 Kč od 29.11.2018 do 22.10.2020 a úrok z omeškania 0,25 % ročne zo sumy 68.590,44 Kč od 23.10.2020 do zaplatenia, keďže o úroku z omeškania 9,50 % ročne zo sumy 68.590,44 Kč od 23.10.2020 do zaplatenia bolo už právoplatne rozhodnuté súdom prvej inštancie dňa 28.06.2023.

30. O trovách prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 CSP a v prevažnej miere úspešnému žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 19,00 %. Žalobca si uplatnil nárok na zaplatenie sumy 114.886,34 Kč s prísl., pričom svoj nárok dôvodne uplatnil čo do sumy 68.590,44 Kč s prísl. V prevyšujúcej časti bola žaloba zamietnutá. Úspech žalobcu predstavoval 59,70 % a jeho neúspech 40,30 %. Na základe toho súd priznal žalobcovi nárok na náhradu trov celého konania v rozsahu 19,00 %.

31. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).